

Független Újság

politikai napilap

Földrengés Debrecenben

Csáky külügyminiszter hatalmas expozéja a külügyi bizottságban

Kárpátalja megszállásának érdekes diplomáciai háttere Leghatározottabban visszautasítottuk a román követeléseket Csáky: Nem hiszem, hogy a világbéke veszélyben forogna

A magyar csapatok megszállták az Ung völgyének néhány pontját

Budapest, március 23. A Ház külügyi bizottsága csütörtökön délelőtt 11 órakor tartotta ülését a Ház miniszterelnöki tanácstermében. Miután Takách-Tolva József gróf elnök megnyitotta az ülést és üdvözölte a megjelenteket, Csáky István gróf tartotta meg expozéját az időszeri külpolitikai kérdésekről.

— A tisztelt bizottság legutóbbi ülése óta — mondotta — a magyar birodalom területe

kb. 11.000 négyzetkilométerrel — amely területen 552 ezer ember lakik — gyarapodott. Ez az ország rész a maga teljességében megfelelő mérvű területi autonómiával lesz a magyar birodalomba bekapcsolva.

Az ősi ország rész visszatérése valószínűleg nem lepte meg annyira a t. Bizottság tagjait, inkább az időpont, amely talán váratlanul gyorsan bekövetkezett. Azt óhajtom megvilágítani, hogy

miért volt szükség arra, hogy a kormány villámgyorsan, úgyszólván percek alatt nem kis kockázatot vállalva magára, — Ruszinszkrét megszállja.

Előkészületként vissza kellett állítani azt a viszonyt a német birodalommal, amely Magyarországot éveken keresztül ahhoz fűzte. Eberen kellett tartani Olaszország érdeklődését és azután egy olyan légkört kellett kifejleszteni déli szomszédainknál, azaz Jugoszláviában és Romániában, amely a két állam kormányának lehetővé tette, hogy a magyar államhatalom esetleges akcióját a Kárpátalján aránylag nyugodtan nézhesse. Egyidejűleg meg kellett győzni Lengyelországot, hogy a magyar kormány soha fel nem adhatta azt a gondolatot, hogy az u. n. Ruszinszkrét a magyar birodalomba bekebelezze és meg kellett nyugtatni a szlovákokat afeől, hogy a magyar kormány akciója bizonyos korlátok között fog mozogni. Azt hiszem t. Bizottság, a legutóbbi napok eseményei bizonyoságul szolgálhatnak arra, hogy ezeket a feladatokat megoldottuk.

Senkitől nem kértünk és senkinek nem ígértünk semmit

— Kapcsolataink a német birodalommal szívélyesebbek, mint valaha, a kölcsönös bizalom helyreállt és így senki sem tesz jó szolgálatot az ország érdekeinek, ha a német birodalmi vezetők cselekedeteit kritizálja. mert mondhatom, hogy az ő messzemelő jóindulatuk nélkül Magyar-

ország nem tartana ott a megerősödés útján, ahol ma tart és hogy mindekinnek belföldön és külföldön egyaránt

igen komolyan kell venni a német birodalom vezérének ezt a fel-fogását, hogy Németországnak szüksége van egy erős, független Magyarországra, amely mint önálló tényező súlyosan esik latba a középeurópai népek politikai életében.

Tudva, hogy az önállóságot mennyire megbecsülik másutt is,

különösen gondja volt a kormánynak arra, hogy a ruszinszkrói akció kapasan senkitől semmit ne kérjen, senkinek semmit ne ígérjen, hanem azt kizárólag saját erőforrásaira és nemzeti lendületére támaszkodva valósítsa meg.

Erélyes fellépés Romániával szemben

— Az egyes államok magatartását szemügyre véve megállapíthatjuk, hogy

Jugoszlávia viselkedése korrekt volt. Románia néha habozott és csak akkor tanúsított megértő magatartást, amikor felhívtam a bukaresti kormány figyelmét arra, hogy a magyar kormány el van tökélve, hogy a Ruszinföldet minden eszközzel, mindenkivel szemben birtokába fogja venni.

Igaz, hogy egyidejűleg megnyugtattam a román kormányt, hogy habár a honvédség úgyszólván ellenállhatatlan erővel vonult fel a volt ruszin-román határvonal mentén is, ez

nem irányul Románia ellen, ha csak a román hadsereg ellenséges cselekedetekre nem ragadtatja el magát a magyar hadsereggel szemben.

Azt sem titkoltam azonban, hogy

a magyar csapatoknak kihívás nélküli megtámadtatása háborút jelent.

A magyar kormány ma is változatlanul állja azt az ígérését, hogy még a látszatát is kerülni fogja olyan katonai cselekedeteknek, amelyek a román határ biztonságát bárhol is fenyegethetné. Csak

sajnálatosnak minősíthetem, hogy a román kormány mindazonáltal ok nélkül igen komoly katonai intézkedéseket fogantatosított ellenünk, s amely elhatározásával ismét eljátszott egy lehetőséget arra, hogy egy olyan gesztust tegyen a magyar közvélemény szíves rétegei felé, mint tett pl. Jugoszlávia,

amelyből a magyar tömegek megérthették volna, hogy Románia őszinte ajánlja továbbá azokat a szálakat, amelyeket Gafencu román külügyminiszter nagy bátorsággal és ügybuzgalommal olyan meggyőződéssel kezdett fogni Magyarországra felé...

először azt kívánta, hogy a magyar csapatok ne szállják meg Ruzsinszónak huszt-felsőbistrei vonalon túl fekvő részét, vagyis Kárpátalja területének nagyobb részét és egyúttal bejelentette, hogy Románia érdekeinek védelmére a román-ruszin határon csapatokat fog koncentrálni, amelyek addig nem fogják átlopni a ruszin határt, amíg Románia érdekeit veszélyeztetve nem látja.

Amikor pedig ezt a bukaresti fenyegetést visszatartottam, a román kormány tudomásomra hozta, hogy megelégednek a lonka-körösmezői vasút átengedésével és néhány Máramaroszigettől északnyugatra fekvő román községgel is.

Vajjon mindezzel csak azt akarta-e a román kormány kézzelfoghatóan bizonyítani, hogyha akar, kellemetlenkedni is tud? Mintán a velünk szemben baráti államokkal és a Romániával is barátságban álló államokkal ismeretlem a román kormányt ezt a magatartást, a kívánság felett napirendre tértem, kijelentvén azonban, hogy az új közös határból származó román érdekeket arra az esetre, ha Románia korrek magatartást tanúsít, a legjobb indulattal fogom mérlegelni.

De értesítettem arról is Románia barátait, hogy ez nem vonatkozik területi engedményekre, mert a magyar közvélemény nem foghatná fel, hogy milyen okból mondunk le Románia javára egy vasútvonatról, vagy hogy miért szakítunk ki Kárpátaljából 3-4 község átengedése kedvéért egy földrajzi okokból aránytalanul nagy magyar területet minden ellenszolgáltatás és még annak az érvnek a megatározása nélkül is, amelynek alapján Románia tőlünk területi engedményeket követel.

Végül felhívtam Románia figyelmét arra, hogy Kárpátaljának területi autonómiát ígértünk és ezt az ígértünket nem értelmezhetjük úgy, hogy az autonóm területekből kisebb-nagyobb darabokat más államoknak elcszogtatunk.

Ugyanakkor azonban igyekeztem Berlin, Róma, Varsó, London, Párizs és Belgrád útján Bukarestre megnyugtatólag hatni, ismételt hangszólóva azt az ígéretemet, hogy amennyiben a román csapatok a magyar csapatokat megtámadni nem fogják, a magyar kormány még látszatát is kerülni fogja annak, mintha Románia területi biztonságát veszélyeztetné.

A mozgósított Romániával nem tárgyalunk

A magyar kormány továbbra is szándékában van a szomszédai viszonyt Romániával fejleszteni. Hajlandó az új határvonalról fakadó, a két ország érdekeit érintő kérdésekben, esetleg más kérdésekben is közvetlenül tárgyalni, de

semlegesre sem úgy, hogy román tárgyalók háttérhívást mozgósított román hadsereg áll.

A magyar kormány a legnagyobb érdeke fűződik ahhoz, hogy Közép-Európában a nyugalom és a megértés minél gyorsabban helyreálljon és igazán távol áll tőlem még a gondolat is, hogy komplikációkat keressek. Törékvéseinket a jugoszláv kormány megértette és olyan magatartást tanúsított, amelyért őszinte köszönet illeti meg az egész magyar nemzet részéről.

Lengyelországot meg tudtuk győzni arról, hogy a magyar kormány soha fel nem adta Kárpátalja visszacsatolásának a gondolatát, mindentől eltekintve már csak azért sem, mert ezzel feladta volna a húsz esztendőn keresztül vallott politikai alapelveit a népek önrendelkezési jogáról.

A lengyelekkel szemben megerősödött bizalmunkból fakadt az az őszinte és mély barátság, amelynek oly megrendítően spontán kitörését láttuk Vereckénél, amikor a magyar és lengyel csapatok legelőször szorítottak egymással kezét a közös határ gerincén.

Az Alföld számára életkérdés volt Kárpátalja megszállása

London, Páris és Washington is megértették, hogy a kárpátaljai magyarság sorsa egyre súlyosabbá válik és hogy az úgynevezett országos választások előtt a jogfosztások és sérelmek egész sorozatát kellett a magyar és ruszin lakosságnak eltűrnie.

A Volosin-kormány, mint ismeretes, nemcsak hogy megtiltotta a magyar és ruszin pártok indulását, hanem a pártok vezetőit internáló táborba szállította.

Azt is megértették, hogy Kárpátalja az anyaországtól elszakítva életképtelen és az önkényes állapotot az öklakó ruszin lakosságtól teljesen idegen, úgynevezett ukrán kormányzat csak fegyveres bandákkal és a cseh hadsereg segítségével tudta fenntartani. De talán különösen felfigyeltek az összes nagyhatalmak arra a figyelmeztetésre, hogy

a Volosin-kormány magyarán az erdőirtásai súlyosan veszélyeztetik a magyar Alföld vízellátását és a vízmennyiségek időbeli eloszlását, hangsúlyozva, hogy ez nem valami új találmánunk, mert már a béketárgyalások folyamán felhívták erre a Magyarországra néző hatalmak számára a határ...

mak figyelmét, hogy a trianoni békeszerződésbe bekerült egy fejezet, amely más békeszerződésekben nem fordul elő és amelynek 292. és 293. szakaszai azt a célt szolgálják, hogy a magyar síkvidéket megóvják az erdőirtásból és nem szakavatott vízrendészeti eljárásból fakadó súlyos veszteségekkel szemben.

Amikor a pozsonyi kormány és a prágai kormány között kibömbött az ellentét és a viszály olyan méreket öltött, hogy a nemzetközi érdeklődést is felkeltette, világos volt előttünk, hogy a bécsi döntés minden pillanatban érvényét veszítheti, vagyis megszűnik az egyetlen jogi alap, amelyre az úgynevezett Kárpát-Ukránia létét felépítette. Tudatában voltunk annak is, hogyha megrendül a cseh állam tekintélye, Kárpátalján súlyos kilengésekkel, talán polgárháborúval kell számolni, de az sem tűnik előttünk, hogy a Kárpátalján végbemenő eseményeket mások is figyelemmel kísérik és hogy

fennáll annak veszélye, hogy ezt az őst magyar területet csak megcsorhítottan kényszerítsék vissza. Amikor tehát az öklakosság mind sü-

rubben hallatta segélykiáltásait Budapest felé, amikor az utolsó kinevezett volt Volosin-kormány egyes tagjai segítségével hívták a magyar kormányt, akkor a reguláris cseh csapatok segítségével a szics-bandák Munkácsra újból támadást intéztek a magyar határorség ellen, valószínűleg abban a hitben, hogy ezzel

kényszerítik a Kárpátalját megszállva tartó egész cseh hadsereget arra, hogy helyt álljon és legalább addig tartsa jenn a magyar hadsereket, amíg ezen az országrészen található értékeket, hadianyagot elvihetik, — akkor nem maradt más hátra a magyar kormányknak, mint minden kockázatot vállalva, bíznia az őst hadierőnkben, az első napokban még hiányos felszereléssel és hothetes ujonckal, a kihívást elfogadni, a támadást visszaverni és Kárpátalját

A magyar honvéd dicsérete

A cseh hadsereg, mint közismert, nem volt hajlandó a feltétel nélküli megadásra szóló felhívásnak engedelmessé válni, s így a harc tovább folyt.

Nem én vagyok arra hivatva, hogy a honvédség csodálatos teljesítőképességét és katonai erényeit felsoroljam, azt már is megtette a világsajtó, elsősorban a német és olasz, de a nyugat-európai is és egykor nálamnál sokkal értékesebb szavakkal fogja megörökíteni a magyar katonai történelem.

De amellett, hogy katonánk őseikhez méltóan forgatták meg ismét éles és fényesre csiszolt kardjukat, egy nagy nemzeti hivatást is teljesítettek.

Olyan testvériesen bántak a ruszin néppel, hogy ezzel jól megvetették alapját a két nemzetiség békés, egymást megbecsülő és az egymásra utaltságot érző, tehát tartós együttélésének.

— Kétségtelen, hogy a jogsérelem nélkül előrelátással villámgyorsan

kizárólag saját erőnkkel végrehajtott politikai és katonai akció újból öregbítette Magyarországi presztízsét.

Emellett kapcsolataink régi barátainkhoz szorosabba fonódtak, a nyugati nagyhatalmak megértéssel viseltetnek velünk szemben.

Viszonyunk javult Jugoszláviával és nem adom fel a reményt arra, hogy Romániával is újból folytathatjuk a megértésre irányuló ama törekvéseket, amelyek a kárpátaljai akció nyomán, — hangsúlyozom, nem a mi hibánkból — megtorpantak.

— A Memel-vidék visszakapcsolásával évszázados német föld jutott vissza Németországhoz. A történelmi és néprajzi elv egyaránt érvényesült. A versaillesi békeszerződés, amelyről a trianonit is mintázták, újabb lesújtó csapást kapott. Nem is mulasztotta el a magyar kormány még tegnap délután kifejezésre juttatni a német kormány előtt szerencsétlenül az újabb vérontás nélkül elért sikereihez, amelyet a birodalom kivívott magának a jóvátétel néhez útján.

— Méltóztassék még megengedni, hogy e helyről is meleg, őszinte nagyrabecsüléssel üdvözlöm Mussolini miniszterelnököt abból az alkalomból, hogy ma húsz éve alapította meg a fassiónak első harci alakulatát.

— Végezetül még csak azt kívánom megjegyezni, hogy nem hiszem, hogy a világbeke vesélyben forogna, mindinkább világos lesz, hogy a politikai erőtenyezői egyensúlyba kerülnek, és az egymással szembenálló felek a mainál nagyobb megértést kell, hogy tanúsítsanak egymás jogos érdekeivel szemben.

Csáky István gróf külügyminiszter expozéját a bizottság tagjai több helyen élénk lelkesedéssel és helyesléssel fogadták.

Megszálltuk az Ung völgy fontos pontjait

Budapest, március 23. A kárpátaljai magyar csapatok az Ung völgyében futó vasútvonal szükségessé vált biztosítása céljából ma néhány pontot az Ung völgyétől nyugatra megszálltak. Mint ismeretes Szlovenszko és Kárpátalja között sohasem lett a határvonal megállapítva, ami állandó surlódásokra adott alkalmat már a múltban is. A nyugalom most helyreállt, de hogy a jövőben is ki legyen zárva minden vita, magyar-szlovák vegyesbizottság fogja a végleges határvonalat megállapítani. Ebből a célból a magyar kormány érintkezést keres a pozsonyi kormánnyal.

Budapest, március 23. A pozsonyi kormány külügyminisztere tiltakozó táviratot intézett a m. kir. külügyminiszterhez abból kifolyólag, hogy a magyar csapatok Kárpátaljáról szlovák területre nyomultak volna be s ott hadműveleteket végeznek.

Gróf Csáky István külügyminiszter válaszolt a szlovák külügyminiszternek s haladéktalanul vizsgálatot ígért, amelynek eredményéről majd tájékoztatni fogja a szlovák kormányt. Egyúttal felhívja a pozsonyi kormányt figyelmét arra, hogy Szlovenszko keleti határa sohasem volt megállapítva s lehetséges, hogy ebből a körülményből keletkezett valamely helyi vita a magyar s szlovák katonaság között. Katonai operációkról azonban szó sem lehet és már ennél fogva is egyes külföldi bírúgnökségek azon állítása, hogy a magyar csapatok német biztatásra, vagy a birodalom csendes beleegyezése mellett folytatnának hadműveleteket Kelet-Szlovenszko-ban, átlátszó célzattal támasztott szemérmes állítások.

minél gyorsabban hatalmába kerítet.

A maroknyi hadsereg harci szervezete a jól felszerelt ellenfélre rövid néhány nap alatt olyan nyomást gyakorolt, hogy az fegyverszünetet kért. Válasszuk, mint ismeretes, az volt, hogyha leteszik a fegyvert, szabadon elvonulhatnak. A Volosin-kormányt is felszólítottam, hogy a saját érdekében is kerülje a felesleges vérontást és terrorcsapatait szőltsa fel a megadásra.

A válasz az volt, hogy Volosin kormányának egy tagját egy bizottsággal Budapestre küldte tárgyalni, egyidejűleg azonban a német birodalmat is segítségül hívta és kérte a birodalom nédnökségét az ország részére. Egyidejűleg hasonló felhívást intézett a román kormányhoz is. Ő maga pedig megszökött.

egme a fő... A3 D3... Pár n... — A...

Csütörtő volt Debr... romnegyed... megmozo... sodperci... helyéből... kon lévő... kok meg... alatt me... sok hely... lak, ledő... lott a... tompa m...

Erre a p... lakosaiban... földregés... Pontosan... és pár má... kimozdult... a fal... ajtók, abla... az alvók... az ágy... Tal... leg... Er... débr...

A földregés... egyetlen s... városban... hív... mert egyéle... olyan reped... miatt a tüzo... volna igényl... Amikor az... az első megl... sokan kiro... szabad ég... első földlők... Ez az óvatos... csere felesle... Ekkor val... tek az egyet... ellen.

Háromneg... szinte perc... földrajzi... és igazottan... berek: vajd... rengett és va... lödni a De... szokatlan te... És milyen er... nek?

A földrajzi... az első kérdés... ni. »Megnyug... ket, hogy esa... tuk a föld. A... földlőkések is... természetesen... A földregés... szerek nincse...

De arról se... sítást adni... hogy milye... receni földr... intézettek u... semmiféle n... földregés e... lehetne

Az érdeklődők... unyit tud...

Megmozdult a föld Debrecen alatt

Pár másodpercig tartott csak a földrengés — Aloszatai: néhány kémény s pár helyen a vakolat

Folytatása nem következik...

Csütörtökön reggel földrengés volt Debrecenben. Pontosan háromnegyed 7 órakor

megmozdult a föld és pár másodpercig minden kimozdult helyéből a városban: a falakon lévő képek, az ajtók, ablakok megmozdultak, az alvók alatt meglendültek az ágyak, sok helyen megrepedtek a falak, ledőltek a kémények, hullott a vakolat és messziről tompa morajlással felmordult a föld.

Erre a pár pillanatra a város lakosaiban a chilei borzalmas földrengés képe idéződött fel és a földlökések megszűntével a város kicsit esodalkozva és kicsit elszorult szívvel nézett maga köré: szerencsére a debreceni földrengés nem volt olyan természetű, mint a rettenetes erejű chilei földrengés, ami rombadöntötte az egész virágzó országot és siralomvölgyé változtatta a várost.

Az erős földlökéseket a mentő-és tűzoltóállomáson is észlelték és a készültséget megerősítették, hogy az esetleges szerencsétlenségekhez azonnal ki tudjanak vonulni.

A földrengésnek azonban egyetlen sérültje sem akadt a városban, a tűzoltókat sem hívták ki sehová,

mert egyetlen házon sem támadtak olyan repedések és sérülések, ami miatt a tűzoltók segítségét kellett volna igénybe venni.

Amikor az emberek felocsudtak az első meglepetésükből, sokan kirohantak az utcára a szabad ég alá, várva, hogy az első földlökéseket újabbak fogják követni.

Ez az óvatosság azonban szerencsére feleslegesnek bizonyult.

Ekkor valóságos rohamot intéztek az egyetemi földrajzi intézet ellen.

Háromnegyed 7 órától kezdve szinte percenkint csengett a földrajzi intézet telefonja és izgatottan érdeklődtek az emberek: vajjon csakugyan a föld rengett és vajjon meg fog ismétlődni a Debrecenben különösen szokatlan természetű tünemény? És milyen ereje volt a földrengésnek?

A földrajzi intézet azonban csak az első kérdésre tudott választ adni. »Megnyugtatta« az érdeklődőket, hogy csakugyan rengett a föld. Arról azonban, hogy a földlökések ismétlődni fognak-e — természetesen nem tudtak felelni. A földrengést előre kimutató műszerek nincsenek.

De arról sem tudott felvilágosítást adni a földrajzi intézet, hogy milyen erejű volt a debreceni földrengés. A földrajzi intézetnek ugyanis nincsenek semmiféle műszerei, amikkel a földrengés erejét meg lehetne mérni.

Az érdeklődőknek csak annyit tud-

tak mondani, hogy a földrengés 5 másodpercig tartott.

A magasabb emeleteken lakók természetesen erősebben érezték a földlökéseket. Az egyik debreceni ügyvéd valósággal

kiesett az ágyból és félig felöltözve, ijedten rohant le a lépcsőn. Ugyanebben a bérházban, de a földszinten lakó orvos már lényegesen enyhébbnek találta a földrengést. Amikor megmozdult vele az ágy,

azt hitte, hogy a kisfia játszik vele és mozgatja az ágat. A koránkelő fűszerezés kiadalmá volt a legnagyobb a városban. A fejük felett ugyanis

melegdültek a polcok s a sok felhalmozott áru lepotyogott a földre.

Talán a fűszerezés szenvedtek legtöbb kárt a földrengés miatt. Érdekes volt, hogyan észlelték a debreceni

fogházban a földrengést. Amint Vadász Sándor fogházörmester elmondotta, őt a boldogkerti lakásán érte a földrengés, ami nagy riadalmat idézett elő a boldogkertiéknél. Vadász örmeester azt hitte, hogy a fogházban a rabok között valószínűleg még nagyobb nyugtalanságot keltenek a földlökések, miután a raboknak nincs módjukban kiszaladni az utcára és kérdezősködni, hogy mi történt. Amikor aztán a fogházhoz érkezett, nagy meglepetéssel tapasztalta, hogy

a nagy fogházépületben alig néhány ember észlelte a földrengést, holott mindenki ébren volt a rengés időpontjában. Még a legfelsőbb emeleten lévő rabok sem vették észre, hogy megmozdult lábuk alatt a föld, aminek az a magyarázata, hogy a foglyok éppen ebben az időben keltek fel, mosakodtak, járkáltak és így folyamatos mozgás közben nem érezték meg a föld lökéseit.

Sok humoros eset is történt. Egy kereskedő, akit legjobb álmából ébresztett fel a földrengés, riadtan szállott le az ágyról,

berúgott az ágy alá, hogy vajjon nem emelgette-e valaki, majd miután senkit sem talált az ágy alatt, nyugodtan visszafeküdt és tovább aludt. Egy tisztviselő azt hitte, hogy bomba rob-

Ha MÁRCIUS 20 ÉS ÁPRILIS 5 KÖZÖTT egy VIM szóródobozt VÁSÁROL,

INGYEN KAP EGY SUNLIGHT SZAPPANT

bant a háza közelében és megremülve ébresztette fel hozzátartozóit:

— Meneküljtek! Bombázzák a házat!

A család azután hálórúhában kivonult az udvarra és csak félóra múlva, a házmeester megnyugtató-sára merészkedtek vissza a lakásba.

Az Egyetemi Meteorológiai Intézet jelentése

A debreceni földrengésről különben dr. Berényi Dénes egyetemi magántanár az Egyetemi Meteorológiai Intézet alábbi jelentését adta ki:

Debrecenben csütörtökön reggel 6 óra 45 perc körül a város egész területén földrengést érezték. A földlökéseket mindenütt észlelték, néhol egyet, néhol pedig többet. Sokan álmukból riadtak föl és az volt az érzésük, mintha a ház előtt súlyos tehergépkocsi haladna el s az rázná a talajt. Igen sokan hallottak földalatti morajt, amelyet távoli ágyúörgéshez, de főleg dübörgéshez hasonlítottak. Az ablakok megrezdültek, ajtók megmozdultak, a falakon lévő képek és egyéb tárgyak meginogtak, a szekrényekben lévő edények összeesördültek stb. A lökéseket általában véve alulról fölfelé irányulónak érezték. A rengés néhol kisebb károkat is okozott. A Deák Ferenc uca 6 szám alatt, a Piac

ucca 32. szám alatt kémény dőlt le, néhány helyen a fel megrepedt, így a Piac uca 42. szám alatt, a Pannónia szállóban és a városházán. Kisebb vakolat hullást számos helyen tapasztaltak. Debrecen környékén a Mátáról, Vámospércséről, Nagylétéről, Hosszú-pályi, Almosd, Bagamé, Nyírbrány és Kokad községekből érkeztek jelentések a földrengésről.

Ezekben a községekben is több helyen ledőltek a gyenge kémények, a vályogfal pedig néhány helyen megrepedt. Az Országos Földrengéstani Observatórium igazgatójától, dr. Simon Bélától nyert értesülés szerint a budapesti observatórium készüléke a lengést 6.44% perckor jelezte, melynek félszáz Budapesttől 300 kilométerre északkeleti irányban volt, tehát Erdély és az Alföld érintkezési vonala táján. A műszer maximális kilengése Budapesten 13 milliméter volt. A rengést a Tiszántúlon Tokajtól Békésig

Hungária filmszínház.

Telefon: 24-71. szám

MA másodszer

LUISE RAINER, FERNAND GRAVET és MILIZA KORJUS gyönyörű romantikus filmje:

A nagy keringő

Előadások: 5, 7, 9-kor!

HIRADÓBAN: Hős honvédeink bevonulása Kárpátjára és találkozás a lengyel katonasággal az új országhatárokon. Hitler Prágában és visszatérése az újjongó Berlinben, Dr. Neumann a Memel-vidék csatlakozását ajánlja fel Németországnak.

Az Apollóban

MA IS d. u. 5, 7, 9 órakor

WALLACE BEERY izgalmas filmje: a

Hét tenger kikötője

és Híradó!

terjedő terület észlelte. Ez a vonal képezi a rengés nyugati határát. A rengés minden valószínűség szerint az Alföld délkeleti határán húzódó tektonikus törésvonal mentén bekövetkező tömegmozdulás következménye volt. Erőssége minden valószínűség szerint túlnyúl délkeleti irányban növekedett. Ezzel kapcsolatban felkérjük mindazokat, akik a rengést észlelték és eddig még nem jelentették, szíveskedjenek ezt vagy hozzánk (telefon 25-00, mellékállomás 48), vagy pedig az Or-

szágos Földrengéstani Observatóriumhoz, Budapest, Deák Ferenc ucca 12. szám alá jelenteni.

Debrecenben emberemlékezet óta nem volt ilyen erős földrengés, de reméljük, hogy nagyon hosszú ideig nem is fog ismétlődni hasonló természeti tűnemény. Amúgyis eléggé nyugtalan életünket legalább a föld ne nyugtalanítsa.

(FÜL.)

Hitler Memelben

Berlin, március 23. Szerdán este hét órakor indult el Hitler vezérkancellár Reeder flottaórpánosok kíséretében a Deutschland páncioscirkálón a swinemündei kikötőből Memel felé. A csatahajó a Leipzig cirkáló, az Admiral Graf Spee és Admiral Scheer csatahajó, valamint a Nürnberg és Köln cirkáló kísérite. A nagy csatahajókhöz még két torpedóromboló-osztály, három torpedójárat és egy kísérőhajó-raj csatlakozott. Reeder vezértengerenagyon kívül még Keitel vezérrezdes, Bodenschatz vezérőrnagy, dr. Lammers birodalmi miniszter és dr. Dietrich birodalmi sajtófőnök kísérite el Hitler kancellárt a Deutschland fedélzetén a felszabadult Memelbe.

Memel, március 23. Hitler vezér és birodalmi kancellár csütörtökön délelőtt 10 óra körül Memel elé érkezett. A Deutschland páncioscirkálóján a kísérő német hadihajókkal a memeli kikötőben horgonyozik.

Memel, március 23. Csütörtökön tíz óra előtt a német flotta első egységei megérkeztek az itteni kikötőbe és ezzel egyidejűleg a haditengerészeti repülőgépek keringtek a város felett. Röviddel ezután partra szálltak a haditengerészeti első csapatok. A haditengerészeti és véderődszolgálatok a kikötőben felsorakozott Hitler kancellár fogadására.

Hitler vezér és kancellár 14.04 órakor a hajókürtök bűgása közben elhagyta a Leopold torpedóhajót és partraszállt. A parton dr. Neumann, a memeli németek vezetője üdvözölte a vezért és birodalmi kancellárt. Memel felett német légierő egységei keringtek, a harangok zúgtak és a lakosság ezt kiáltotta: Köszönjük vezérünknek! Hitler üdvözölte a memeli németek rendfentartó szolgálatainak embereit és a zenekar hangjai mellett elvonult a tengerészek díszszázada előtt. A kancellár, valamint kísérite ezután gépkocsiba szállt a lassú menetben az újjongó tömeg sorfala között Memel városba hajtatott.

A memeli színház előtti téren

A német-román gazdasági szerződés

London, március 23. A Daily Mail jelentése szerint a német és román kormány

aláírta az új kereskedelmi szerződést, a két ország közt azonban nem egészen olyan a megállapodás, mint azt Németország kiadta volna.

Az egyezmény teljesen megörzi Románia politikai és gazdasági függetlenségét és nem biztosít Németország részére monopolisztikus előnyöket.

Az egyezmény nyitva hagyja Románia számára az ajtót, hogy bármilyen megvezést is költessen más nemzetekkel.

Németország az új egyezményben résznek nyilatkozik, hogy a mező- és erdőgazdaság terén Románia rendelkezésére bocsátja tapasztalatait és Romániába szállítja a szükséges ipari berendezkedéseket. Az egyezmény értelmében az addig érvényben volt

összegyűlt hatalmas tömeghez Hitler kancellár a színház erkélyéről beszédet intézett. Beszéde során üdvözölte a hazához visszatért memelvidéki németeket és köszönetet mondott nekik bátor magatartásukért. Beszéde során kiemelte a Memel-vidéknek, mint határosországnak feladatait a hangsúlyozta, hogy az elmúlt év nyomorúságai és szenvedései a jövőre nézve tanulságokká váltak.

A németeknek nem áll szándékukban, hogy a világnak szenvedést okozzanak — mondotta végül. — Egyedül azt a szenvedést akarják jóvátenni, amelyet a világ a németeknek okozott. A birodalmi vezér és kancellár beszéde után ismét visszahajtatott a kikötőbe.

Hitler kancellár a Leopold hajó fedélzetén 4 órakor elhagyta a memeli kikötőt.

Berlin, március 23. A német csapatok csütörtökön reggel öt órakor indultak a Memel-vidékre. Tilsit jelentése szerint hajnalban öt órakor a Memel folyón keresztül vezető Lujzahíd közepén kinyílt a kapu, amely Kelet-Poroszország és a Memel-vidék határát képezte s a német haderő menetoszlopát pontban öt órakor megindultak a Memel-vidék felé. — A Memel-vidékre a keletporoszországi I. hadtest csapatok vonultak be.

Memeli jelentés szerint a csütörtökre virradó éjszaka éjfél tájban Memelbe érkezett Himmler, a német véderőosztagok és a német rendőrség birodalmi vezetője. Himmler autóbilon érkezett Memelbe és társaságában a véderőosztagok több magasrangú tisztje volt. Daluge tábornok, a német rendőrség helyettes főnöke szintén Memelbe érkezett. Éjféltől 2 óráig megérkeztek Memel városába a német rendőrség első gépesített osztagai.

Egy másik memeli jelentés szerint Simunaitis ismert litván nacionalista vezért, aki annakidején a litvánok behatolását a Memel-vidékre vezette, szerdán este elmenekült Memelből. Bizonyosra veszik, hogy Simunaitis Nagy-Litvániába szökött.

német-román gazdasági szerződés kikészítéseként több éves gazdasági teret állítanak fel.

Német-román társaságokat alakítanak, a dobudzsai rézlejt, a bánái krómérc és a Dornavatra-broseni vidéken található magán érc kiaknázására, a bauxit értékesítésére. Ezenkívül német-román társaság alakul az óványtói kiaknázására, valamint a fűrész és szétosztási program keretében.

A gazdasági terv értelmében Németország hadianyag és hadfelszerelést tárgyakat szállít a román hadsereg, tengerészet, légi haderő, a fegyverkezést ipari számára, valamint közhatalmi üzemeket létesít.

— Várakozom a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégekkel!

Az olasz király trónbeszéde

Róma, március 23. — Olaszország csütörtökön ünnepele az első fasiszta szervezet húsz évvel ezelőtti való megalakulását. A húszéves évforduló ünnepeit megkezdődtek. Elsőnek a fasiszta kamara és szenátus tartott együttes ülést. Az ülésen az olasz király és császár mondott trónbeszédet.

III. Viktor Emánuel király beszéde elején elsősorban Abesszinia meghódításáról emlékezett meg, ismertetve azokat a szankciókat, melyek Olaszországot arra készítették, hogy a Népszövetségből kilépjen. A berlin-római tengelyről szólott ezután, kijelentve, hogy a német kormányon kívül különösen barátságos kapcsolatokat létesített az olasz kormány Albániával, Magyarországgal, Jugoszláviával, Lengyelországgal és Svájcjal. Kijelentette, hogy Olaszország nagy figyelemmel kíséri a spanyol polgárháború kimenetelét. Leszögezte magát a béke mellett, de hangsúlyozta, hogy éppen a béke érdekében szükséges a fegyverkezést meggyorsítani. Több speciálisan olasz kérdés érintése után a ki-

rály a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Nincsenek és nem is lesznek olyan idők, amelyeket könnyűeknek lehet nevezni, amint ez különösen mutatja a háború után megszületett bizonyos mesterséges politikai szerkezeteknek legutóbb történt összeomlása is, de a nehéz idők mutatják meg a népek jellembeli kiválóságát. Eppen ezért semmi kételem sincs az olasz nép jövője tekintetében; ezt a jövőt a fegyverek és a háború, valamint a béke nemkevesebb kemény problémáiban megerősödött egységessé vélt és egyre jobban elmélyülő nemzeti öntudat biztosítja.

A király és császár beszédét a képviselőház, a kamara és a szenátus tagjai nagy lelkesedéssel fogadták és helyükre felállva percekig éltették az uralkodót, aki ezután a királyné és a királyi herceg társaságában elhagyta a parlamentet.

A trónbeszédet végighallgatta a diplomataik számára fenntartott páholyban Villang Frigyes quirinai magyar követ is.

Olaszország tengelyhűsége óvatosságra bírta a demokrata arcvonulat — írják az angol lapok

Róma, március 23. A fasiszta nagytanács kedden éjjel a következő határozati javaslatot fogadta el:

»A fasiszta nagytanács, tekintettel arra a veszélyre, hogy demokrata egységfront alakul, szövetkezve a bolsevizmussal a tekintély állammokkal szemben — amely egységfront nem a béke, hanem a háború előhírnöke volna — kijelenti, hogy ami Közép Európában történt, annak eredendő oka a versaillesi szerződésben ékesesedő és újból leszögezi — különösen a jelen pillanatban — tökéletes ragaszkodását a róma-berlini tengelyhez.

London, március 23. Valamennyi lap kiemelkedő helyen emlékezik meg a fasiszta nagytanács közleményéről, amelyből kitűnik Olaszország határozott ragaszkodása a Róma-Berlin tengelypolitikához. Londoni politikai körökben ezt a közleményt úgy tekintik, hogy

cáfolatot jelent minden olyan külföldi híresztelés szemben, amely szerint Olaszországban a közép-európai események folytán állítólag elégedetlenség

tapasztalható. Olaszország teljes hűsége a tengelyhez a politikai körökben

a legnagyobb óvatosságra bírta a tekintélyuralmak ellen irányuló demokrata arcvonulat megvalósítását illetően. Ugyanakkor mindjobban meggyőződés azokról a nemzetekről a Lajstroma, amelyeknek a Páris és London által magasztalt Szövetséghez kellett volna csatlakozniuk.

A News Chronicle keserűen állapítja meg, hogy azok a kormányok, amelyeknél London ennek az arcvonulatnak megalakításával puhatolódzott,

tudomására adták Londonnak, hogy nem nagy bizalmuk van az angol biztosítékokban.

Ez a bizalmatlanság főleg Lengyelország és Oroszország részéről áll fenn. Szovjetorszag politikai körökben kijelentették, — írja a News Chronicle, — hogy

Oroszország egyáltalában nem hajlandó egyedül harcolni Németország ellen még akkor sem, ha az a veszély fenyegetné, hogy Németország határait kiterjesztené Szovjetorszag területéig.

Egy hazatérő dán politikus

London, március 23. A Daily Telegraph kopenhágai jelentése szerint Stauning dán miniszterelnök közölte, hogy Clausen dán nemzeti szocialista politikus Németorszaghoz fordult azaz a kéréssel, hogy a német birodalom ugyanúgy bá-

jon el Dániával, mint Csehországgal tette. A miniszterelnök kijelentette, hogy ha akad dán állampolgár, aki más államhoz akar csatlakozni, azt csak hazatérőnek lehet tekinteni.

Az olasz király trónbeszéde...
Budapesti sajtó...
A java került...
Az OT...
orosok...
dék.

Peyer...
hogy igy...
nyuljanak...
azt a ké...
díj jár-e...
nak. Két...
ezért a s...
terbeli, a...
soká orv...
nyi Győ...
hogy a...
szakasza...
ilyenform...
ról szaka...
Szalay...
díványort...
titkár vá...
után a H...
Ezután...
a tárgyal...
hogy 193...
csak húsz...
Kezde e...
a közzsál...
Rupert...
azt fejte...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

et elfogad...
pak a szak...
azt mondja ki...
1940-ben...
ben tíz, 1943-ig...
két hét részt...
Dróczy Győ...
ddig csak embe...
eg, de mostmár...
Rupert...

A zsidójavaslat gazdasági szakaszai a Ház előtt

Az ellenzék érvel — a kormánypárt szavaz

Budapest, március 23. A Ház erős tempóban folytatja a zsidótörvény vitáját. A csütörtöki ülésen elsőnek a mulkosi parlamenti vita intéződött el a mentelmi bizottság ítéletének alapján.

A javaslatból először az 5. szakasz került tárgyalás alá, melyet a bizottságnak visszaküldöttek s mely szerint az OTI-nál és MABI-nál levő zsidó orvosok egy éven belül nyugdíjazandók.

Peper Károly tiltakozott az ellen, hogy így magánjogi szerződésekre nyuljanak bele. Bródy Ernő viszont azt a kérdést vetette fel, hogy nyugdíj jár-e az elbocsátott zsidó orvosoknak. Kéthly Anna hangoztatta, hogy ezért a szakaszt a felelősség azokat terheli, akik meghozták, mert nem-soká orvoshiány fog előállni. Apponyi György gróf az ellen tiltakozott, hogy a frontarcosoknak a második szakaszban megadott kedvezményét ilyenformán nyírják meg szakaszról szakaszra.

Szalay László a vita bezárását indítványozta, majd Antal István államtitkár választotta a felszólalásokat, miután a Ház a szakaszt elfogadta.

Ezután áttértek annak a szakasznak a tárgyalására, mely azt mondja ki, hogy 1939-ben és 1940-ben zsidó csak húsz, 1941-42-ben tíz, 1943-tól kezdve csak hat százalékgig vehet részt a közszállításokban.

Rupert Rezső után Dróczy Győző azt fejtette ki, hogy eddig csak embereket kereszteltek meg, de most már ügy létszám, vállalatokat is. Payer Hugó szerint a javaslat bevezetése a stróman-rendszer. Ennek már is vannak nyomai. Az államtitkár felszólalása után a Ház a szakaszt elfogadta.

Következett a 14. szakasz, mely az iparigazgatókról intézkedik. Payer Hugó megkérdezte, ez a szakasz is azt szolgálja, hogy az értelmiségi pályát mentesítsék a zsidóktól. Lehetetlen helyzet, hogy a fiú nem folytathatja az apa iparját. Rupert Rezső Bata-léknek nevezte ezt a szakaszt. Apponyi György felszólalását a kormánypárt állandóan közbeszólással zavarta. Apponyi György végül kijelentette, hogy olyan törvényhozókhöz méltatlan nicselkedést tanult a másik oldal, hogy bejelentik: méltatlannak éreznék magához, ha ebben az egész vitában még ezután is felszólalna.

Következett a 15. szakasz, mely a mezőgazdasági ingatlanok szerzéséről szól. Rupert Rezső, Vázaonyi János és Klein Antal felszólalása, az igazságügyminiszter válasza után ezt a szakaszt is elfogadták.

A 16. szakaszról, amely arról intézkedik, hogy zsidót mezőgazdasági ingatlanának tulajdonul vagy kishasznóbérléssel átengedése lehet kötelezni, elsőnek Payer Hugó szólalt fel. Azt kérte, hogy illetékes vármegyei mezőgazdasági bizottságot kérdezzék meg a végleges intézkedés előtt.

Az elnök ezután az ülést fél órára felfüggesztette.

Az ülést fél 3 órakor nyitotta meg újból Szinyey Merse Jenő alelnök. Folytatják a 16. szakasz vitáját. — Dulin Jenő helyteleníti, hogy annak a kereszténynek a birtokát, aki 1937 óta vásárolta zsidótól, szintén igénybe lehet venni. Ez helytelen és bizonytalan helyzetet teremt. Ellenkezik a javaslat szellemével is.

Vázaonyi János indítványozta, hogy a szakasz rendelkezései ne vonatkozzanak olyan zsidókra, akik igazolni tudják, hogy szüleik vagy nagyszüleik 1867 óta Magyarországon laktak és földbirtokuk nagysága nem haladja meg a 300 holdat.

Rupert Rezső kéri, hogy a zsidókra

állapítsák meg a 300 holdas birtokmaximumot. Veszedelemes tartja, hogy a középirtokhoz is hozzá lehet nyulni.

Pálffy Duan József kérte a vita bezárását, amit a Ház kimondott.

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter válasza után a szakaszt elfogadták.

A 17. szakaszról Makkay János előadó terjesztett be módosító indítványt. Shwoy Kálmán kérte, hogy azokat a zsidókat, akik állásban vannak, magasabb kifizetésük van, vagy legalább 75 százalékos hadirokkantak, vegyék ki a szakasz rendelkezései alól. Kertész Miklós szerint a szakasz tömegkatasztróftát fog előidézni, nagy tömegek lesznek földönfutóvá. Fellner Pál attól tart, hogy a szakasz igen nagy zavarokat fog előidézni, és az ipari munkásság szociális helyzetére is kihatással lesz. Kéthly Anna szerint a javaslat a zsidókon keresztül az ipar ellen irányul, idegen célokért készül és feleslegesen kegyetlenkedik. Festetics Domonkos gróf kérte a vita bezárását, amit a Ház kimondott.

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter válasza következett.

A 19. szakaszhoz, amely kimondja, hogy munkássegyleti szervezetek vezetőségének tagja zsidó nem lehet, elsőnek Kéthly Anna szólott hozzá. Fejtegette, hogy a munkásszakszervezetek vezetőségében mindössze 5,72 százalék a zsidóság aránya, tehát nem felel meg a valóságnak az a beállítás, hogy a munkásszakszervezeteket túlnyomóan zsidók vezelik. Farkas István rámutatott arra, hogy a szakszervezetek tanították meg jól dolgozni a magyar munkásságot s emellett felülagosító munkát végeztek a közönség körében is. Fábán Béla után Malasits Géza hangoztatta, hogy a szakszervezetek milyen fontos szerepet töltenek be a magyar munkásság körében. Eless vitába keveredett Rajniss Ferencel a Törökvis ügyével kapcsolatban. Az elnök többször figyelmeztette Malasitsot, végül pedig rendutasította. Pálffy Duan József a vita lezárását kérte, amelyhez a többség hozzájárult.

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter hozzászólása után a szakaszt a Ház eredeti szövegében fogadta el.

Mivel a napirend tárgyalására megszabott idő letelt, Darányi Kálmán elnök napirendi indítványt tett, amely szerint a Ház legközelebbi ülését péntek délelőtt 10 órakor tartja, amelyen folytatják a javaslat részletes tárgyalását. A csütörtöki ülés 6 óra előtt néhány perccel ért véget.

Antal István válasza után a Ház a szakaszt elfogadta.

Kedden megkezdik a földreformjavaslat tárgyalását

Budapest, március 23. A Ház földművelésügyi, igazságügyi és pénzügyi bizottsága március 28-án, kedden délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen a kishasznóbérlétek alakításának előmozdításáról és más földbirtokpolitikai rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

— Ha nincs étvágya, úgy igyék néhány napon át reggel éhgyomorral felpohár természetes Ferenec József keserűvizet, mert ezáltal bélműködése szabályozódik s így egész emésztése rendbejöhethet. Kérdezze meg orvosát.

Félpohár vízben vegyük be az

ASPIRIN tablettákat

Igy hamarabb jutnak a szervezetbe és gyorsabban fejthetik ki kitűnő hatásukat fájdalmak és megfűlés ellen.

Minden Aspirin-tablettán a Bayer a keresztlátható, ez különbözteti meg az utánozatóktól.

Két napig haldoklott az asszony, aki felakasztotta magát

Kiss Gáborné 58 esztendőes balmazújvárosi asszony hétfőn felment lakásának padlására és

egy gerendára felakasztotta magát. Az asszony azonban csak néhány percig függött a kötélben, mert hozzátartozói figyelmesek lettek a padlásról kiszűrődő hangokra és felsiettek a létrán.

Amikor a padlás ajtón beléptek, megdöbbenve látták, hogy az idős asszony hűrögye vergődik a kötélben.

Nyomban levágták a faldokló asszonyt a kötélről, majd mesterséges légzést alkalmaztak nála és orvosért szaladtak.

Az orvosnak sikerült is eszméltre téríteni Kiss Gábornét, aki azonban

pár perccel később ismét elvesztette eszméletét.

Két napig haldoklott a szerencsétlen asszony, míg szerdán délután meghalt. Amint megállapították, halálát nem fulladás, hanem gégeroneselés okozta.

A hurok ugyanis, amikor az öngyilkos asszony vergődött, összeroncolt a gégejét és ez okozta két nappal később halálát. A halálesetet jelentették a debreceni ügyészségnek, amely miután megállapították, hogy Kiss Gáborné

betegsége miatt követte el véres tettet.

és bűncselekmény gyanúja nem forog fenn, a temetési engedélyt megadta.

Hazaküldték a debreceni klinikáról — öngyilkos lett

Nyíregyháza, március 23. Tegnapra virradó éjjel eldobta magát az életet Balogh Ferenc 55 éves nyíregyházi hentes, Mező-utca 15. szám alatti lakos. A szerencsétlen ember végzetes tettét gyógyíthatatlan betegség miatt követte el.

Balogh Ferenc ötéves óta betegkedett. Tüdőbajos volt és a hosszú gyógykezelések sem tudták meggyógyítani.

Az elmúlt hetekben Debrecenben, a tudóstanatóriumban gyógykezelték, de eredménytelenül.

Két héttel ezelőtt az orvosok Balogh Ferencet, mint

gyógyíthatatlant, hazaküldték Nyíregyházára.

Ettől az időtől kezdve a betegnek bűskomorság jelei mutatkoztak. Hozzá tartozói előtt is hangoztatta,

hogy már reménytelen az élete, nem várja meg a borzalmas szenvedéseket, inkább már most meghal. A család tagjai vigasztalták Baloghot, de a szerencsétlen ember tegnapi éjjel végrehajlítta végzetes tettét. Éjjel csendben felkelt az ágyból és a padlásra ment, ahol

egy gerendára kötelel kötött s arra felakasztotta magát. A reggeli órákban, amikor a család tagjai kereséssé ro indultak, holtan találták.

Jelentették az öngyilkosságot a rendőrségnek. Tekintettel arra, hogy a nyomozás kétségtelenül megállapította az öngyilkosságot, az ügyészség a temetésre megadta az engedélyt.

A magyar követ Becknél

Varsó, március 23. Beck külügyminiszter szerdán fogadta Kennard angol nagykövetet és Hóry András magyar követet. Arciszewski helyettes külügyminiszter fogadta Noel franca nagykövetet, Bosch de Rosenthal holland követet és Moltke német nagykövetet.

Pénzügyi alap az amerikai „cseh kormány”-nak

London, március 23. Mander képviselő az alsóház mai ülésén azt indítványozta, hogy az Angliában levő cseh követelésekből létesítsenek egy alapot annak az ideiglenes cseh kormány-nak a részére, amely állítólag meg fog alakulni az Egyesült Államokban.

V i g s z i n h á z

Izig-vorig magyar, mesteri alkotás!
BOLVÁRY GÉZA első magyar filmje:

Tiszavirág

Írta: Bibó Lajos.

Zene: Buday Dénes.

Főszereplők:

TOLNAY KLÁRI — LEHOTAY ÁRPÁD — Ölvedy Zsóka — Juhász — Simó Margit — Rózsahegy — Greguss —

Bemutató ma!

Az angol parlament ülése Lebrun tiszteletére

London, március 23. Lebrun elnök tiszteletére az angol parlament mindkét háza közös ülést tartott a parlament Westminster-csarnokában.

Nyolc évszázad óta először jöttök át ezt a hatalmas csarnokot, úgyhogy három héten át minden nap 12 tonna szemet tüzeltek el. A lordkancellár és a speaker üdvözlő szavai után Lebrun elnök válaszolt, a következőket mondva többek között:

— A vitákat és előterjesztéseket, amelyek valaha országainkat egymással szembeállították, a kölesönös nagyra-becsülés és szeretet váltotta fel.

Barátságunkat semmiféle versengés nem zavarja a földgömb egyetlen pontján sem.

Ez az immár hagyományos barátság, amelyet harmincöt évvel ezelőtt egy nagy király és egyik elődöm pecsételt meg, háborúban és békében megerősödött.

Országaink a békét tartják a legfőbb jónak.

meri csak a béke biztosíthatja az emberi civilizáció vívmányait és hatal-

Az angol király és Lebrun elnök pohárköszöntője

London, március 23. Az angol király kedden este lakomát adott Lebrun elnök és felesége tiszteletére. A vacsora során az angol király a következő felköszöntőt mondta:

— Államférfiaknak módjukban van kikérni egymás tanácsát a kölesönös bizalom légkörében. Szilárdan hiszem, hogy kormányaink nagy szolgálatot tettek a béke ügyének. Minden tőlük telhetőt megtesznek a sok súlyos probléma megoldására, de nem vesznek részt olyan rendezésben, amely megkísérelné azoknak az alapelveknek a megsértését, amelyeknek igazsága kell, hogy szabályozzák az államok kapcsolatát. Teljes mértékben felismerjük azokat a nehézségeket, amelyek utunkba állnak, de az a meggyőződés, hogy bizalommal és reménnyel tekinthetünk a jövőbe.

Anglia félti a litván függetlenséget

London, március 23. Amióta ismeretessé váltak a Memel-vidéknek Németországhoz való visszatartásának körülményei, ismét rosszabbodott a hangulat Londonban.

Az a felfogás kerekedett felül, hogy az eseményekkel megindult folyamat

további, esetleg veszélyes fejleményekre vezethet.

Ez a felfogás tükröződött az alsóházban is, ahol Sir Samuel Hoare belügyminiszter a távollévő miniszterelnök helyett több képviselő kérdésére kijelentette, hogy

Chamberlain Münchenben ünnepélyes biztosítékot kapott Hitlertől, hogy nem tervez Memel ellen lépéseket.

Nagy nyugtalansággal figyelik Urbsys litván miniszter újabb berlini látogatását és rámutatnak arra, hogy

a látogatás külsőségei milyen veszedelmesen hasonlítanak Hácha cseh köztársasági elnök utolsó berlini látogatásához.

A tőzsde pánikszerű áresésekkel reagált ezekre az eseményekre és a sajtó vezérei is igen komor hangot ütnek meg.

Az angol nyugtalanságot fokozza az a körülmény, hogy az ügy-

mas birodalmainkból és közös eszményeinkből merített erők tudatában mindkettőnknek ugyanaz a legfőbb vágyunk:

vajha összhangot látnánk mindent, hogy az emberiség ne legyen kénytelen erőfeszítéseit meddő munkára pazarolni. Minden rejtett cél nélkül tart össze ez a két ország, ismerve a tökéletes barátság értékét.

Talán különös jelentőséggel bírnak ezek az érzelmek, amidőn a francia köztársaság elnöke nyilvánítja azokat a Westminster-csarnokban, e nemes gyülekezet előtt. Ezt az érzelmenyilvánítást emlékeztetés eseményként fogják feljegyezni a francia-angol összetartás történetében. Mindig hálás lesznek, hogy alkalmat adtak nekem ehhez az ünnepélyes megszenteléshez.

Lebrun elnök a fogadtatás után megkoszorúta az ismeretlen katona sírját a Westminster-apátság főtemplomában, majd az elnöki pár az uralkodó párral együtt Windsorba hajtott.

Lebrun köztársasági elnök válaszában többek között a következőket mondta:

— A szerződés és az adott szó iránti tisztelet, a gondolat- és szó-lásszabadsághoz való ragaszkodás és más államok belügyeibe való beavatkozás kerülése, egyenlő békeszeretet foglalkoztatja ezeket az elveket. Ha ezek az elvek a világ bármely részében akadályokba ütköznek — mondotta —, kormányaink erősebb fegyvereket kérnek, hogy megerősítsék az ország biztonságát és új erőt állítsanak az általános béke szolgálatába. Így erősítik közös belső törekvéseink azt a bizalmat, amely előmozdítja a nemzetközi bizalom visszatérését, amely nélkül nincs nyugalom és jólét. Meg vagyok győződve, hogy az angol és francia államférfiak erőfeszítéseinek sikerülni fog leküzdeni a mostani nehézségeket.

nevezett békeblokk megalakítására vonatkozó akció

nem halad elég gyorsan. Lengyelország csak abban az esetben csatlakozhatna az angol-francia akcióhoz, ha a nyugati nagyhatalmak részéről

feltétel nélküli katonai támogatás garanciáját

kapná. Anglia csak az új blokkhoz csatlakozó hatalmak támaszkodását javasolta esetleges újabb támadások esetén. Lengyelország számára egy ilyen laza szerkezet nem biztosíték és így

lengyel részről egyáltalában nem érkezett válasz Londonba.

A Times mai száma részletes cikkben foglalkozik Magyarországhoz való csatlakozásához és ebben a többi laphoz hasonlóan megalapítja, hogy

a magyaroknak semmiféle támadó szándéka nincs Romániával szemben és a magyarok készek arra, hogy visszavonják csapatukat a határról, ha a románok is visszavonják megerősítéseiket.

A Timesnek ez a cikke a legrokonoszevesebb hangon foglalkozik Magyarországgal és többek között kijelenti, hogy

nincsen egyetlen egy ország sem Európában, amely erő-

sebben el lenne határozva függetlenségének megvédésére és arra, hogy távol akar

Széleskörű védelmi egyezmény

London, március 23. Az angol-francia diplomáciai tanácskozások előterében, a Daily Express értesülése szerint, egy segélynyújtási egyezményre vonatkozó francia előterjesztés áll, amelynek szövegét Bonnet külügyminiszter a szerdai tárgyalások során angol kollégái elé terjesztette.

A segélynyújtási egyezmény a három fegyvernem együttműködését foglalja magában. Az egyezmény értelmében az angol hadvezetőség a birodalom, Hollandia, Belgium és Svájc s természetesen Franciaország védelmében is mindhárom

A német flotta parancsnokának aggályai

London március 23. Berlini jelentés szerint német politikai körökben élénken tárgyalják az angol-német flottaegyezmény felmondásának kérdését. Jól informált körök szerint az egyezményt német részről csak akkor mondanák fel, ha Anglia további diplomáciai lépéseket tenne Németország ellen, vagy pedig olyan ellenséges megnyilatkozás történne,

mint amilyen Duff-Cooper volt tengerészeti miniszter alshózi kijelentése volt. Német részről

Belga nyilatkozat a függetlenségi politikáról

Brüsszel, március 23. — Hivatalos belga körökben a következőket közlik az angol kormányhoz azokkal a fázadozásaival kapcsolatban, amelyeknek célja, hogy tömböt létesítsenek Németország ellen:

Belgiumot egyetlen időpontban sem érintették azok a diplomáciai tárgyalások, amelyeket Anglia az utóbbi időben különböző országokkal folytatni próbált. Sem angol, sem pedig francia részről nem történt ebben az irányban lépés a belga kormánytól. Belgium távol tartja magát az

maradni az európai konfliktusoktól, mint éppen Magyarország.

maradni az európai konfliktusoktól, mint éppen Magyarország.

ilyen kombinációktól és töretlenül kitart függetlenségi politikája mellett.

Egyébként hivatalos belga körökben azon a meggyőződésen vannak, hogy az angol akciónak nem lesz sikere. Belga hivatalos részről

koholmányok minősítik azokat a külföldi lapokban terjesztett híreszteléseket, amelyek szerint Belgiumban a nemzetközi helyzetre való tekintettel bármiféle katonai intézkedések történtek volna

Az értekezlet színhelye valószínűleg London lesz.

A hétvégére az érdekeltek államok külügyminiszterei valószínűleg Londonban találkoznak.

Belga nyilatkozat a függetlenségi politikáról

Brüsszel, március 23. — Hivatalos belga körökben a következőket közlik az angol kormányhoz azokkal a fázadozásaival kapcsolatban, amelyeknek célja, hogy tömböt létesítsenek Németország ellen:

Belgiumot egyetlen időpontban sem érintették azok a diplomáciai tárgyalások, amelyeket Anglia az utóbbi időben különböző országokkal folytatni próbált. Sem angol, sem pedig francia részről nem történt ebben az irányban lépés a belga kormánytól. Belgium távol tartja magát az

ilyen kombinációktól és töretlenül kitart függetlenségi politikája mellett.

Egy érdekes belga cáfolat

Brüsszel, március 23. Illetékes belga helyen merő kitalálásnak minősítik az angol és francia lapoknak azokat a híreit, amelyek

szerint Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

szintén Németország és Belgium között tárgyalások folytak volna Eupennel és Malmedivel kapcsolatban.

MA
hirde
szám

Kolozs
zsebbel

Nyilal

Volosin páter, az kormány elnöke kedvvel látogatott a szállodában. Előbb Március 23-án, majd onnan Kolozsvárra.

Meneküléséről az a hír, hogy a kolozsvári tudósítás szerint a két gépkocsi a Park Szálloda előtt, március 14-én, rendszerteljesen megállt. Ezzel a két gépkocsi meg Volosin volt a kísérője. Agoston volt iskolatitkár, O. Buvra, S. Rohács titkárok, Burkas titkárok, linek dr-al és Románok. A gépkocsivező a Park Szállóban foglalkozik. Az Asztória Szállóban hat szobában él.

Tíz óra után néhány óráig és kísérete a kedvvel látogatott a szállodában. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A társaság szótlanul elment. A társaság szótlanul elment.

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

A3 D3 B4

MA ESTIG ADJA FEL apróhírdetését, hirdetését a szombaton megjelenő ünnepi számunkba, mert a közbeeső ünnepnap miatt vasárnap nem jelenik meg ujság

Kolozsvári tudósítás a telezsebbel menekülő Volosinról

Nyilatkozik az ukrán operettállam feje

Volosin páter, az ukrán operett-kormány elnöke környezetével az utolsó pillanatban elmenekült Husztról. Előbb Máramaroszigetre, majd onnan Kolozsvárra távozott.

Meneküléséről az alábbi eredeti kolozsvári tudósítás számol be:

Pénteken este két poros „Praga” gyártmányú gépkocsi állott meg a Park Szálloda előtt. Egyik „R 1”, másik „14508” rendszámot visel. — Ezzel a két gépkocsival érkezett meg Volosin volt ruténföldi miniszterelnök kíséretével: Stéfán Ágoston volt iskolaügyi miniszterrel, O. Buvra, S. Vajda és I. Rohács titkárokkal, Navrillin és Burkas titkárokkal, valamint Halinek dr.-al és Romancsuk mérnökkel. A gépkocsivezető részére a Park Szállóban foglaltak szobát, míg a társaság többi tagja az Asztória Szálloda földszintjén hat szobában helyezkedett el.

Tíz óra után néhány perccel Volosin és kísérete a közeli Bortvendéglőbe ment vacsorázni és látható jó étvágyal flekkent evett. A társaság szótlanul vacsorázott,

az arcokon azonban a teljes lelki összeroppanás jeleit lehetett felfedezni.

Tizenegy óra után elhagyták a vendéglőt, visszamentek a szállodába és aludni tértek.

Reggelre az egész városban elterjedt annak a híre, hogy Kolozsváron tartózkodik a Ruténföld volt miniszterelnöke. A helyi és külföldi újságírók azonnal megrohanták az Astória Szállodát, ott azonban a Volosin biztonsgára kirendelt detektívek kijelentették, hogy

a volt miniszterelnök senkit sem fogad és idegen még a szoba folyosójára sem teheti be a lábát.

Budapesti telefon!

Valamivel kilenc óra előtt megjelent Volosin Ágoston teljes táborkarával. Az Astória falatozójában reggeliznek, rezignáltak. — esendes hangon beszélgetnek, de a szavak mögött izzó elkeseredés parazsa csap lángra. A főportás jelenté, hogy

Budapestről telefonon keresik a kegyelmes urat. Az ukrán vezérek szinte dermedten ülnek helyükön.

Volosin feláll és a telefonhoz siet. Körülbelül hat percig tart a beszélgetés, utána a megviselt, gyürröttarcú Volosin káncok visszatér társaihoz és halk hangon elmondja, miket beszélt Budapesttel.

A társaság tagjai halkán vitáznál kezdenek. Stéfán miniszter egy iv papírosra jegyzi az elhangzott szavakat.

Reggeli után előállnak a gépkocsik a szálloda elé, Volosin két titkára kíséretében átsiet az elő-

csarnokon és beszáll a gépkocsi-ba.

Kezében barna irattáskát tart, amelyben a rövidéletű „ukrán állam” minden okmányát őrizi. Ahogy belép az autóba, fekete, asztrahán-galléros kabátja alól elő villan lilaszegélyes kanonoki kollárja. A gépkocsi elindul Szamos tartomány királyi széktartóságának palotája felé.

Elöl egy gépkocsi halad, melyben öt titkosrendőr ül, Volosin kocsija után pedig harmadik gépkocsi következik, benne 4 újságíró.

Volosin beszél

Volosin két titkára kíséretében bevonnul Hodor Viktor tartományi vezértitkár szobájába és vele negyedórán keresztül tanácskozik. A tanácskozás végén kilép a szobából, megáll az újságírók előtt és szinte fátyolos hangon kezd beszélni:

— Nagyon fáradt vagyok uraim. Két napig utaztam, ezeknek a drámai napoknak eseményeit nem is tudnám összefoglalni önök előtt.

— Miniszterelnök úr — kérdezi egyik újságíró —, tudak-e Huszton előre a bekövetkező eseményekről?

— Nem tudunk — válaszolja Volosin

hibátlan magyarsággal. — Minden teljesen váratlanul ért bennünket, egészen fejbe csaptak az események.

Hitler biztosítékot adott nekem arra, hogy államunkat nem éri támadás. Ennek a biztosítéknak a birtokában kikiáltottuk a független Ukrajnát, néhány óra múlva pedig azt ajánlotta, hogy ne tanúsítsunk ellenállást a bevonuló magyar csapatokkal szemben. A közlés után két órával a magyar csapatok megkezdték a bevonulást.

Két óra alatt pedig, uraim, nem lehet hadsereget szervezni. Ukrajnán cseh katonaság táborozott. — Mivel a cseh hadsereg Németország része lett, hadsereg és fegyver nélkül maradtunk. Az állam összeomlott. A kormánynak menekülnie kellett.

Egyik újságíró a következő kérdést teszi fel:

— Ugy tudom, kegyelmes uram, hogy az ukrán szabadesapatok ellenállást fejtenek ki a bevonuló magyar csapatokkal szemben?

— Igen, tegnap még tartottak a harcok, de ezt én is csak a budapesti rádióból tudom.

Amerika, vagy Bécs

— Hová utazik Kolozsvárról, kegyelmes uram?

— Lehet, hogy Amerikában telepszem le....

De lehet, hogy Bécsben....

Hodor Viktor kézművelőlattal jelzi, hogy a kihallgatás véget ért. A nap folyamán megtudtuk azt,

hogy a Husztról elmenekülő Volosin

magával vitte a rutén államkasszát, mintegy hatmillió csechkorona értékben.

A volt rutén miniszterelnök szombaton délután félnégykor utazott el Kolozsvárról Temesvár felé. — Vasárnap Temesváron tartózkodott, este tovább utazott Zágrábba.

Elutazás előtt nyilatkozatot adott az újságíróknak. Közölte, — hogy kormányának két tagja Budapestre utazott, a magyar fővárosban lefolyt tárgyalások eredményéről azonban semmit

sem tud.

Nyilatkozatában a „kárpátországi román néposcort helyzetéről is beszélt és azt állította, — hogy kormányzatának ideje alatt ez a néposcort messzemenő jogokat élvezett.

Szombaton délután befutott Kolozsvárra a rutén menekülteket hozó első különvonat is, hetven utassal, köztük három magasrangú cseh katonatiszttel. A román kormány 500 menekültet Nagybánya mellett gyűjtőtáborba helyez le, 1000 leszerelt katonát Beszterceére szállít, a többiek pedig Máramaros megye falvaiban kapnak ideiglenes elhelyezkedést.

Visszalopta a tolvaj az elemelt biciklit

Tóth Gyula debreceni lakos kedden délelőtt az uccán hagyta kerékpárját. Pár pillanattal később már hült helyét találta a gépnek: valaki ellopta. Tóth jelentést tett a kerékpártolvaj ellen a rendőrségen, de magában már lemondott a kerékpárról, hiszen a kerékpártolvajokat nagyon nehéz nyakoncsipni és ha később

rendőrkezre is kerülnek, az elloptott gépet legtöbbször már csak részletekben lehet előkeríteni.

Nagy volt tehát Tóth Gyula meglepetése, — amikor másnap ugyanazon a helyen találta gépet, ahonnan előző nap eltűnt. Az ismeretlen tolvaj úgy látszik, miután kikerékpározta magát, visszalopta a gépet.

Öngyilkosságot kísérelt meg a kassai gyors szerencsétlenségéért felelős forgalmista

Hernádcsány, március 23. A hernádcsányi vasúti katasztrófa ügyében még folyik a vizsgálat. Hosszú fáradságos munka után sikerült kiemelni a felborult mozdony alól a felismerhetetlenségig összezúzott és megégett két áldozat, Burján Ferenc 45 éves mozdonyvezető és Horváth Zsigmond 40 éves fűtőholttestét.

Amíg a vasúti balesetvizsgáló bizottság a mentési munkálatokat irányítja és az adatokat a vasúti katasztrófa-ra vonatkozólag összegyűjteni igyekszik, sikerült meg-

tudnunk, hogy

Tihanyi László forgalmistist, aki a szerencsétlenség után rendkívül felzúgott állapotba került, többször kísérelt meg öngyilkosságot.

A 27 éves forgalmistist, noha a csendőrség minden éles szerszámot, amellyel önmagában kárt okozhatott volna, elkobzott, megkísérelte az öngyilkosságot, amelyben szerencsére

a csendőr minden esetben megakadályozta.

A magyar katolikus sajtó tiltakozása a Stürmer című német lap támadásai ellen

A Nemzeti Újságnak, a magyar katolikus sajtó vezető lapjának szerdai számában olvassuk a következő cikket:

KI A STÜRMERREL!

Stürmer című hírhedt német hetilap közleményeivel ismételtén kénytelenek voltunk már foglalkozni. Ez az újság a német vérmítosz szolgálatában olyan otromba támadásokra ragadtatta magát a katolikus Egyház ellen, amelyekkel szemben minden tisztességes katolikus embernek fel kellett emelnie tiltakozó szavát. Ennek a tiltakozásnak adtunk hangot, amikor követeltük a magyar hatóságoktól, hogy a Stürmer egyházellenes förmérvényeitől mentesítse a magyar olvasóközönséget. Menyire igazunk volt, azt most a Stürmer legújabb száma bizonyítja. Ebben nyomdafestéket nem tűrő módon ront neki a Stürmer im-

már egyenesen a magyar püspöki karnak, olyan hitvány rágalmazással és gyalázkodással, amely minden épezzékű embert felment attól, hogy cáfolja vagy komolyan foglalkozzék vele. A Stürmernek ez a kirohánása már nem a szellemi viták területére tartozik, itt nem lehet mást csinálni, mint a legalaposabb védelemben részesíteni azt a keresztény magyar közvéleményt, amelyet ez a hang felháborít és megbotránkoztat! A védekezésre nincs más eszköz, mint a kitiltás, a postai szállítás jogának megvonása, ezzel azonban haldéktalanul élnie kell a magyar kormánynak.

A tiltakozást az idezte elő, hogy a Stürmer lezsádozta Glattfelder püspököt és minősíthetetlen támadást intézett a magyar püspöki kar ellen.

hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 21-52. Előfizetési ár: Egész évre 28.80, félve 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK:

»Kigyó, Piac u. 31. Telefon: 30-95. »Magyar korona, Kálvin tér 15. Telefon: 16-06. »Csillag Arpad tér 1. Telefon: 29-32. »Sas Hatvan u. 70. Telefon: 11-39. »Szt. Háromság Hemokert, Szabó Kálmán u. 14. Telefon: 17-09. **Ujabb rendelet értelmében ezentúl vasárnap csak az inspekciós gyógyszerárak tartanak szolgálatot.**

— **Dr Kupinszky Sándor elutazott Budapestre.** Dr Kupinszky Sándor tanácsnok, a debreceni szociális ügyosztály vezetője esütörtökön elutazott Budapestre, ahol a IV. közigazg. tanfolyamon Debrecen város szociális ügyeiről fog előadást tartani a tanfolyam hallgatóinak.

— **Zsidóistentisztelet.** A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomában az istentisztelet rendezte március hó 24-31. Péntek este mindkét templomban 6, szombat reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Kaplónási utcában az ifjúságnak negyed 10, a felnőtteknek 10.45, délután az ifjúságnak fél 4, délután a felnőtteknek mindkét templomban fél 5, este mindkét templomban 6.45, köznap reggel mindkét templomban fél 7, este negyed 7 órakor. Hítségnyilatkozat péntek este a Kaplónási utcában. Rablás.

— **Istentisztelet ideje az orth. izr. templomban.** Péntek d. u. 5.48, szombat reggel 7.30, d. u. 4.30 órakor. — Szombat kimenetele este 6.48 órakor.

— **A felvidéki és kárpátaljai népművészet és háziipar remekei a mezőgazdasági kiállításon.** Mezőgazdaságunknak színes díszítője, földműves lakosságunk szorgalmának és ötletességének bizonyítéka lesz idén is a mezőgazdasági kiállítás. Bizonyítéka annak, hogy a hosszú télen át egyszerű eszközökkel és kis ügyességgel milyen sokféle hasznos tárgyat tud előállítani a falu népe a rendelkezésére álló faanyagból, kenderből, gyapjából, bőrből, fűzből, szalmából, gyékényből, kukorichémből. A falusi asszonyok nagy értékű, vidékenként különböző művészi kivitelei, magyaros kézimunka-kiállításá ezidén új színnel gyarapodik, a visszakerült országrészek népművészetével és háziiparával. A komáromvidéki községek tökéletes toledó munkái, a gömöri fazekasok eredeti édesnyelvi és kárpátaljai népünk gazdag színezésű kézimunkái az újság ingerével fognak hatni. Természetesen részt vesznek a kiállításon az előző évekből ismert kiváló fazekasaink és iparművészeink is, díszes, változatos magyaros munkáikkal. Külön helyiségekben bemutatják a tömegháziipari cikkek készítését: kosár- és kasfonást, gyékényfonást, szővényt, stb., míg a finomabb kézimunkák készítése: halasi csipke varrása, matyó és sárközi hímzések készítése, stb. a kiállítási falu házában lesz látható.

Borzalmas mozi-tűz Hódmezővásárhelyen

»A Hófehérke és a 7 törpe egy filmtekerese felrobbant

Hódmezővásárhely, március 23. Szerdán este borzalmas robbanás történt az Andrásy-úton levő Korzó Moziban. — A robbanás a filmszínház gépházában történt fél 9 óra tájban. A kísérő műsort már levetítették a mozi gépészei s éppen a »Hófehérke és a 7 törpe« című filmet készítették elő vetítésre, amikor a közönség sorain hirtelen izgalom vett erőt. A nézők ugyanis arra lettek figyelmesek, hogy a gépház felől félelmes suster-gő hangok hallatszanak és a vetítőablakon lángvörös fény sugárzik elő.

A közönség egyrésze pánikszereiben menekülve, gyorsan elhagyta a nézőteret, de sokan bennmaradtak és végignézték a félelmes jeleneteket. Először azt látták, hogy a gépháznak a nézőtér felé nyíló ablakán egy segélykérő kéz nyúlik ki.

Ugyanebben a pillanatban óriási detonáció ránta meg a Korzó Mozi épületét, amelynek következtében a gépházzal szomszédos emeleti dohányzóteremnek a földszinti lépcső felőli fala nagy robajjal ledőlt.

A gépház felől pillanatok alatt sűrű füst és gáz maró szaga töltötte be a csarnok minden részét. A katasztrófa félelmes aránya nyilvánvaló volt s az első percek rémülete után most már csak a mentésről lehetett szó. A gépházból előtört

óriási hőség és a sűrű gázfelhő mindinkább valóságosvá tette a szörnyű sejtést, hogy a gépházban szorult két ember: **Mucsi Sándor** első- és **Hézsó Sándor** másodgépész

halálveszedelembé került. Elsőnek a helyőrség jelenlévő tisztjei és a rendőri ügyeletet ellátó hivatalos közegek ocsudtak fel a pillanat rémületéből. **Pongor Miklós** őrnagy az első szoba ajtaján át behatolt a három fülkéből álló gépházba, de a fojtogató, sűrű celluloidgáztól nem tudott tovább hatolni.

— **A Debreceni Jótékony Nőegylet választmánya** márc. 25-én, szombaton délután fél 6 órakor Arvaházában ülést tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

— **Bata Boszniában telepedik meg.** Jan Bata, az ismert cseh cipőgyáros Laibachon keresztül Triestbe utazott. Beigrádi politikai körökben úgy tudják, hogy Bata 15 millió cseh koronát vitt magával. Zágrábi lapok jelentik, hogy Bata a boszniai Noviban cipőgyárat akar létesíteni, amelyben nyolcezer munkást foglalkoztatnának.

— **Cheva Kadisa választása alkalmából** szeretettel kérem jóbarátjaimat, hogy a jótékonyági előjáró tisztségre történt jelölésmentől eltekinteni sziveskedjenek, mert a változott viszonyok munkába szölitottak. Hittestvéri üdvözlettel Csengeri Ignác.

— **Angolnyelvű hírszolgálat a német rádióban.** Berlinből jelentik: Szükségesnek mutatkozott, hogy a német rádió, messzeható jelentőségének megfelelően, most idegennyelvű hírszolgálatot adjon a középső hullámtervezetben is. Ennek megfelelően egyelőre a következő adásokat rendszeresítették: Március 2-ika óta a hamburgi és kölni birodalmi adók naponta, vasárnap is, 20.15-től 20.30-ig angolnyelvű hírszolgálatot adnak. További idegennyelvű hírszolgálatot a szükséglet szerint fognak berendezni.

tolni az elsőnél, ezért visszaroht a nézőtér felőli vetítőablakhoz és kardjával igyekezett kifeszíteni a gépház ablakát, hogy a bentrekedt szerencsétleneket megmenthesse. Végül sikerült kifeszíteni a vetítőkamara ajtaját.

Elsőnek **Pongor** őrnagy hatolt be a vetítőkamara, ő pillantotta meg a halálveszedelemben vergődő embereket.

Mucsi félig ajultán, égési sebekkel borítva a falhoz támaszkodott, társa, a másodgépész pedig alátlan a földön hevert.

A következő pillanatban **Pongor** őrnagy, aki gázalare nélkül hatolt be a kamarába,

tántorogva jött le a karzati lépcsőn.

— **Kibirhatatlan a gáz! Lángaborult az egész vetítőkamara! — mondotta.**

Az izgalom tetőfokra hágott. Ekkor érkeztek meg a tüzoltók, akik gázalarecal hatoltak be az égő helyiségbe és vízsugarakkal borították el a vetítőkamarát.

Amint megállapították: a szerencsétlenség az egyik filmtekerese gyulladása idézte elő.

A »Hófehérke és a 7 törpe« című film egy tekerese, amelyet akkor illesztettek be a gépbe, gyulladt meg és robbant föl. A közelben voltak elhelyezve egy acél-dobozban a film többi tekeresei. A tűz szerencsére idáig nem hatolt el, — különben ezek a filmtekerések is meggyulladtak volna és a szakértők szerint leégett volna az egész filmszínház.

A két gépész **súlyos égési sebekkel és gázmérgezéssel**

a kórházban ápolják. Mindkettőjük állapota rendkívül súlyos. Ekkor állapot megindult annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **Tavaszi örömök.** Március hozza a tavaszt, az élet ilyenkor kezd igazán széppé válni. A jó kereskedő is azon gondolkodik, mivel telené teljesebbé vevőinek tavaszi örömeit. Így született meg az elhatározás debreceni kereskedők körében, hogy mindenki, aki március 20-tól április 5-ig egy szóródoboz VIM-et vásárol, egy darab mosáshoz és mosdóhoz egyaránt kitűnő, pompás illatú »Sunlight« szappant kap ajándékba.

— **Elopott kerékpár.** Schnell Lajos Gyöngyvirág utca 21. szám alatt lakó kovácssegéd pár percre betért Nagy Dániel Csapó uccai vendéglőjébe és ezalatt az idő alatt az uccán hagyta kerékpárját. — Egy kerékpártolvaj nyomban használatba vette a gépet: felpattant rá és elhajtott. A rendőrség keresi a vakmerő tolvajt.

— **Milliók használik** és kedvelik immár 40 év óta az egész világon az Aspirin-tablettákat. Gyorsan használ. Ártalmatlan, jól tűrhető, ezek az Aspirin-tabletta jellemző tulajdonságai. Meghűlés, fejfájás, reuma és fájdalom esetén az Aspirin-tabletta mindenkin segít. Ügyeljen azonban a minden tablettán látható »Bayer«-keresztre, nehogy pótszert kapjon.

— **Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknek!**

Rádióműsor

MÁRCIUS 24.

Budapest I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. — 10: Hírek. — 10.20: »Küzdtem a tudó-vész ellen.« Irta Okolicsányi-Kutny Dezső dr. — 10.45: Német nagymesterek szobrait ismerteti a Szépművészeti Múzeumban B. Bakay Margit dr. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. — 12.10: Sch. Bartha Klára zongorázik. — 12.40: Hírek. — 12.55: Kisházy Andorné Magyar Franciska énekel zongorakísérettel. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 13.30: A rádió szalonzenekara. — 14.35: Hírek. — 14.50: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 16.15: Diákféltára. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17: Hírek szlovák, ruszin nyelven. — 17.10: Magyar indulók. Közben 17.25: »Az észak-népművészeti kiállítás megnyitása és séta a kiállításon.« — 18.20: Sportközlemények. — 18.30: »Szinésztrefák.« Kürthy György csevegése. — 19: Czicza József cigányzenekara. — 19.40: »A magyar vers története: Vörösmarthy.« Illyés Gyula bevezetőjét felolvassa és a verseket elmondja Kürti József. — 20.10: A Soproni Liszt Ferenc Zenegyesület hangversenyének közvetítése Sopronból. — Szünetben kb. 20.55: Hírek. — Utána kb. 22: Hírek, időjárásjelentés. — 22.10: Miletin Géza jazzharmasa játszik a Bellevue-szállóból. — 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 23: A 2. h. gy. ezred zenekara. — 0.05: Hírek.

Budapest II.

18.45: »Az ösmerberi csoportjetelek története.« (Felolvasás.) — 19.15: Gyorsírótanfolyam. — 19.45: Czicza József cigányzenekara. — 20: Hírek. — 20.20: Hanglemezek. — 21.25: Miletin Géza jazzharmasa. — 21.50: Időjárásjelentés.

GYÁSZROVAT

Erdős Károly fodrászsegéd 21 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető II-A ravatalozó terméből református szertartással. Lakása: Rákóczi u. 41. **Pusztai** temetkezési intézet.

Madarász Margit 32 éves ref. temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető IV. terméből. Lakása: Nagykálló. **Pusztai** temetkezési intézet.

Katona Lajosné Győrössi Erzsébet MÁV nyugh. neje 72 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután félöt órakor lesz a Köztemető II-A. sz. ravatalozó terméből református szertartással. Lakása: Toldi u. 11. **Pusztai** temetkezési intézet.

— **Az arcbőr célszerű ápolásához** mindenekelőtt az szükséges, hogy bőlműködésünket reggelente éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvízzel megfelelően elrendezzük. — Kérdezze meg orvosát.

— **Csak 300 csekkorónát lehet** kivinni Szlovákiából. Pozsonyból jelentik: Hivatalos rendelkezés értelmében Szlovákiából külföldre utazott egyének a tegnapi naptól kezdődően az eddigi 500 korona helyett csak 300 koronát vihetnek magukkal.

METEOR MOZI MŰSORA

Pénteken, szombaton 4—fél 7-9 órakor! »Az ÉDES ANYAFÖLD« Felejthetetlen filmremek!

A Stadionb...

A hét elején még DVSC—Mezőútr már azt csak egy későbbi szék le. A DVSC az hogy a mérkőzések és a debreceni sport nékül maradjon elkövetett, hogy a zést megrendezhesse. A legnagyobb ah hogy a DVSC nem szegi úti sporttelepétősége azonban an sem riad vissza. A nülög a nagyverdei Hják le. A DVSC hánygyár pályán kapus edzést. A cs elterően, azonban össze. Vasárnap es kerületben ismét el szes amatőrbajnoki

Sport

Kijelölték a vas kőzések játékeve NB mérkőzésekre tkevezetőket küld —Ferencváros: Szürketaxi: Barn noki MÁV: Major Elektromos: Gerő bus: Szécsi, Zugl A Boeckay már nül várja Sándor felvidéki csatár ki elleni mérkőzés elő

SZÍNHÁZ

A színházi i Ma, pénteken XXII. prem

Havasi

HUNYADI SA Rendező: KAM Főszerepekben H. NEMEN HAMVAY SOMLAY A. SZOLYAI ER. KAM. RA. MANKAI BALINT

ELMÉNY! Szombat délután KETTEN EG

Angyal

HAMVAY Szombaton, vasár

Havasi

Vasárnap délután mérsékelt H. NAMEN

Diadalm

HANGV A ZENEI

A városi Zen 27-én, hétfőn est III. nyilvános h démiai osztályú Ezen a hangy Beethoven, Sch Strauss hegedő zongora szoná adásra. Ingyenes jeg

sszák le a mérkőzést

hogy a telefon Sándor kiadást meg a mér

zeteket valósul-bonyo a Do-g két- zokástól titoktá Mezőútr: A vilog zett Budape séges, csu

szet

A színházi i Ma, pénteken XXII. prem

Havasi

HUNYADI SA Rendező: KAM Főszerepekben H. NEMEN HAMVAY SOMLAY A. SZOLYAI ER. KAM. RA. MANKAI BALINT

ELMÉNY! Szombat délután KETTEN EG

Angyal

HAMVAY Szombaton, vasár

Havasi

Vasárnap délután mérsékelt H. NAMEN

Diadalm

HANGV A ZENEI

A városi Zen 27-én, hétfőn est III. nyilvános h démiai osztályú Ezen a hangy Beethoven, Sch Strauss hegedő zongora szoná adásra. Ingyenes jeg

SPORT

A Stadionban játsszák le a DVSC—Mezőúr mérkőzést

A hét elején még úgy volt, hogy a DVSC—Mezőúr mérkőzés elmarad és azt csak egy későbbi időpontban játsszák le. A DVSC azonban nem akarta, hogy a mérkőzések összetörődjenek és a debreceni sportközönség mérkőzés nélkül maradjon és ezért mindent elkövetett, hogy a vasárnapi mérkőzést megrendezhesse.

A legnagyobb akadályt az okozta, hogy a DVSC nem rendelkezik Bicszegi úti sporttelepével. A DVSC vezetősége azonban anyagi áldozatoktól sem riad vissza. A mérkőzést valószínűleg a nagyerdői Stadionban bonyolítják le. A DVSC esztendőnkben a Dohánygyár pályán tartotta meg két-kapuz edzését. A csapatot, a szokástól eltérően, azonban még nem állították össze. Vasárnap egyébként a keleti kerületben ismét elmaradnak az összes amatőr bajnoki mérkőzések.

Sportnapló

Kijelölték a vasárnapi NB mérkőzések játékvezetőit. A vasárnapi NB mérkőzésekre a következő játékvezetőket küldték ki: Hungária—Ferenencváros: Vass, Nemzeti—Szürketaxi: Barna, Újpest—Szolnoki MÁV: Majorszky, Kispeszt—Elektrómos: Gerő, Budafok—Phóbus: Szécsi, Zugló—Szeged: Biiró.

A Boeska már nagyon türelmetlenül várja Sándor Istvánnak, a kitűnő felvidéki csatár kiadatását. A Kispeszt elleni mérkőzés előtt a cseh szövetség

telefonon értesítette a Boeska, hogy Sándort kiadták. Mivel azonban a kiadatást igazoló levél nem érkezett meg a mérkőzés idejére, Sándor még sem szerepelhetett a Boeskaiban. A kiadatás végre szerdán bejutott az MLSZ-hez s így a Boeska a legközelebbi bajnoki mérkőzésen már játszathatja Sándort.

Dr Lengyel vezeti a DVSC—Mezőúr mérkőzést. Az NBB mérkőzésekre a következő játékvezetőket küldték ki: V. Reménység—MÁVAG: Kohányi, SZAK—SBTC: Antay, WMFC-DIMÁVAG: Boronkay, Törekvés—FTC: Vogel, Peregés—CsMOVE: Gébert, Szentlőrinc—Váci SE: Gilányi, DVSC—Mezőúr: dr Lengyel.

A válogatott futbalcsapat hazatért Budapestre. Minden játékos egészséges, csupán Korányi sérült. Arcsonttörése van és így néhány hétig nem vehet részt bajnoki mérkőzésen.

A Boeska pihen vasárnap. Az egyesbíró helyét adott a Boeska kérésének és az SSE—Boeska mérkőzést egy későbbi időpontra halasztotta. A Boeska az üresen maradt vasárnapot pihenéssel tölti, mert több játékosa katonai szolgálatot teljesít.

Takács, a Boeska megbékélt összekötője fennmarad Budapesten és a Nemzeti edzésein vesz részt. Csak a mérkőzésekre fog leutazni a csapat.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A színházi iroda jelenti:
Ma, pénteken BEMUTATÓ
XXII. premierbérletben

Havasi napsütés

HUNYADI SÁNDOR remeke.
Rendező: KAMARAS GYULA.
Főszerepekben:
H. NEMENYI LILI
HAMVAY LUCY
SOMLAY JULIA
SZABÓ ERNŐ
KAMARAS GYULA
MÁNYAI LAJOS
BALINT GYÖRGY.

ELMÉNY! MŰVÉSZET!
Szombat délután
KETTEN EGY JEGGYEL:
Agyalt veltem feleségül
HAMVAY LUCYVAL

Szombaton, vasárnap, hétfőn este
Havasi napsütés
Vasárnap délután,
méréskeket helyárrakkal:
H. NEMENYI LILIVEL
Diadalmasszony

HANGVERSENY
A ZENEISKOLÁBAN

A városi Zeneiskola március hó 27-én, hétfőn este 8 órakor rendezi III. nyilvános hangversenyét akadémiai osztályú növendékeivel. Ezen a hangversenyen Mozart, Beethoven, Schubert és Richard Strauss hegedű-zongora és cselló-zongora szonátái kerülnek előadásra.
Ingyenes jegyek igényelhetők a

Zeneiskola titkári hivatalában naponta d. e. 9—1-ig és d. n. 3—6-ig Vár u. 1. (Telefon: 23-96.)

MOZI

A nagy keringő

A régi Bécs keringős, könnyesen vidám romantikájú élete elevenedik meg a vásznon. — A keringőkirály Johann Straus esodálatos életén keresztül másfél órára a táncos, dalos békevilágba álmódja vissza magát a néző. Káprázatos film. Káprázatos rendezés, káprázatos kiállítású táncosjelenetek, vérbéli művészek, esodálatos dalok, kedves romantikájú mese és Johann Straus vérepedítő, zengő muzsikája, Luise Rainer, Millicia Korjus és Ferdinand Gravey, a három főszereplő, feledhetetlen alakítást produkál. A nagy keringő hatalmas sikert hozott a Hungaria filmszínháznak.

Hét tenger kikötője

Wallace Beeryt mindig érdemese megnézni. Ez a csúnya, nagydarab, cirkuszi idomítóból lett színész mindig tökéletes teljesítményt ad. Az Apollóban bemutatott filmje kifejezetten intelligens közönség számára készült: egy családi élet drámája, azaz az igazi tanulsággal, hogy a gyermek a legnagyobb erő két ember között. A film csupa finomsággal van tele, Wallace Beery egyszerű, partnerrel is kiválóak.

A kísérő hirdető és film ügyes.

Időjósítás

Mérsékelt követt, délkeleti szél, időjárás felhős, több helyen, főleg délnyugaton eső és hóviharok. A hőmérséklet átlagosan 10-15°C között emelkedik.

A német-szlovák katonai szerződés

Berlin, március 23. Berlinben most tették közzé a Németország és Szlovákia között létrejött 25 évre szóló védelmi szerződést.

Az 5 szakaszos szerződés legérdekesebb pontjai a következők:
1. A német birodalom átveszi a szlovák állam politikai függetlenségének és területi sérthetlenségének védelmét.
2. A német birodalom által elvállalt védelem érvényesítése céljából a német véderőnek mindenkor meg lesz a joga, hogy a szlovák állam nyugati határáról a Kiskárpátok keleti pereme, a Fehérkarpátok keleti szegélye és a Javornik hegység keleti pereme által határolt övezetben katonai berendezéseket létesítsen és azokat általa szükségesnek tartott létszámmal megszállva tartassa. A szlovák kormány megszerzi a német véderőnek ezen katonai berendezések létesítése számára szükséges területeket. Hozzájárul a szlovák kormány olyan szabályozáshoz, amely biztosítja a német csapatok vámmentes ellátását és a katonai berendezések számára szükséges, a birodalomból szállítandó anyagok vámmentességét. Az ismertetett övezetben a német véderő gyakorolja a katonai felségjogokat.

A német-litván szerződés szövege

Berlin, március 23. A Memel-vidéknek a Németbirodalommal való egyesítéséről szóló német-litván államszerződés a következőképpen hangzik:
A német birodalmi kancellár és a litván köztársasági elnök elhatározták, hogy államszerződéssel rendezik a Memel-vidék egyesítését a Németbirodalommal s ilyen módon tisztazzák a Németország és Litvánia között fűggő kérdéseket és szabaddá teszik az utat a két ország közötti kapcsolatok barátságos kialakítására. Ebből a célból meghatalmazottul kinevezték: a német birodalmi kancellár Ribbentrop Joachim birodalmi külügyminisztert, a litván köztársasági miniszter pedig Urbys Juozas külügyminisztert és Skirpa Kazys berlmi követet, akik felhatalmazásuk kicserélése után a következő határozatokban egyeztek meg:
1. szakasz. A versaillesi szerződés által Németországtól elszakított Memel-vidéket a mai naptól kezdve újból egyesítik a Németbirodalommal.
2. szakasz. A litván katonai és rendészeti erők azonnal kiürítik a Memel-vidéket. A litván kormány gondoskodik arról, hogy a területet a kiürítéskor rendes állapotban hagyják. Mindkét fél — amennyiben szükséges — biztosokat fog kinevezni, akiknek feladata, hogy végrehajtsák azoknak az igazgatási ágazatoknak az átadását, amelyek nuncsenek a Memel-vidék autonóm hatóságainak kezén. Az államfennhatóság megváltozásából származó egyéb kérdések — elsősorban gazdasági és pénzügyi kérdéseket, a tisztviselők kérdését, valamint az állampolgárság kérdését — külön meg egyezéssel rendezik.
3. szakasz. Memelben szabad kikötő-sávot létesítenek Litvánia számára, hogy elegendő legyenek Litvánia gazdasági szükségleteinek. A részletkérdéseket a csatolt melléklet irányvonala szerint külön rendezik.
4. szakasz. Annak az elhatározásuknak megerősítésére, hogy biztosítani kívánják a német-litván kapcsolatok barátságos fejlődését, mindkét fél kötelezi magát, hogy sem erőszakot nem alkalmaz a másikkal szemben, sem pedig nem támogat harmadik oldaltól a másik féllel szemben alkalmazott erőszakot.
5. szakasz. Ez a szerződés aláírása napján lép életbe.
A két fél felhatalmazottai aláírták ezt a szerződést, amelyet két eredeti példányban készítették el német és litván nyelven.
Berlin, 1939 március 22.
Joachim von Ribbentrop.
Urbys. Skirpa.

ben a birodalom tulajdonába átmenő eddigi litván államtulajdon, a memeli kikötőberendezések átengedéséről és használatáról magánjogi egyezményt fog kötni a memeli kikötőtársasággal. Ezt a társaságot a német és litván kormány hozzájárulásával és főleg litván tőkével létesítik Memelben. A memeli kikötőtársaság messze-menő dőkedvezményeket élvez. Szabadkerületek létesítenek, amelyek fekvését és határait ezután határozzák meg. A vámellenőrzés a szabadkerületek határára történik.

ÖTEVI DOLOGHÁZAT KAPOTT A TOLVAJ

Egy rovtomtultó szövőségéd került esztendőnkben a debreceni ifléltábla ellopással valóval. Balázs János 36 éves szövőségéd, aki már nyolc esztendőtt töltött a dologházban, nemrégben szabadult ki feltételeken a fogságból. A jömegejelensű szövőségéd Békéscsabára került, ahol eljegyzett egy jómódú békéscsabai lányt. Az esküvő előtt Balázs be akart jönni Debrecenbe az irataiért, átközben azonban eltévedt és Debrecen helyett Törökszentmiklósrá ment el. Az idegen városban nem szalasztotta el az alkalmat: belopódzott az egyik lakásba és 1513 pengőt lopott el egy vaszkasztáblából. A pénzből kiruházkodott, majd visszament Békéscsabára, de az esküvő már nem tarthatte meg, mert elfogták. A debreceni törvényszék 5 évi dologháza ítélt a szövőségédet és esztendőnkben az ifléltábla helybenhagyta az ítéletet. Balázs fellebbezett.

Debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség.

Hirdelmény a pászkáról

Budapesten, rabbiságunk felügyelete alatt a higiénia és legmodernebb sütéstechnika eljárásaival finom pászachi lisztünkön készült s zárt dobozokban forgalomba hozott pászka árusítása Piac uca 81. sz. alatt az első emeleten és a hitközség irodájában, József kir. herceg u. 26. sz. alatt.
A pászka ára P 1,10 kilogramonként.
A dara ára P 1,20.
Mindenkinek saját legjobban fel-fogott érdeke az, hogy ünnepi pászkáját biztosítsa és mielőbb hazavigye.
Az Elnökség,

